

Методика організації проведення ігрового уроку – інтелектуального шоу «ЩО? ДЕ? КОЛИ? ХТО?» при вивченні теми: «Церковне життя в другій половині XVI ст. Берестейська унія 1569 р.» (Історія України. 8 клас)

ТЕМА УРОКУ:

Церковне життя в другій половині XVI ст. Берестейська унія 1569 р.

Мета уроку:

— охарактеризувати становище української православної церкви в другій половині XVI ст., визначити зміст Берестейської церковної унії, пояснити причини та наслідки утворення Української греко-католицької церкви;

— продовжити формувати навички аналізу історичного минулого; розвивати в учнів уміння аналізувати історичні джерела, на основі чого робити певні висновки та узагальнення, визначити суть та значення історичних подій, брати участь у дискусії, аргументувати з посиланням на джерела інформації власну позицію.

— виховувати почуття поваги до історичного минулого Батьківщини.

Тип: формування вмій і навичок.

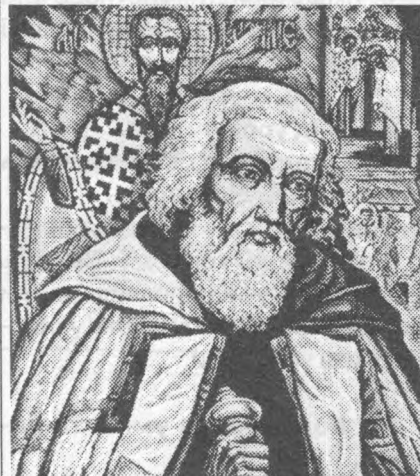
Вид заняття: урок-гра — історичне інтелект-шоу «Що? Де? Коли? Хто?»

Навчально-методичне забезпечення:

1. Струкевич О. К., Романюк І. М., Пірус Т. П. Історія України: під-

Ігнатій Потій

Йосип Рутський

руч. для 8-го кл. загально-освіт. навч. закл. — К.: Грамота, 2008. — 272 с.: іл.

2. Власов В. С. Історія України: 8 кл.: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / В. С. Власов. — К.: Генеза, 2008. — 304 с.: іл.

3. Швидько Г. К. Історія України XVI-XVIII ст.: підруч. для 8-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г. К. Швидько. — К.: Генеза, 2008. — 336 с.: іл.

4. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України 8 кл.: підруч. для загальноосвіт. навч. закл. — Харків: АН ГРО плюс, 2008. — 259 с.: іл.

5. Україна: історичний атлас. 8 кл. — К., 2001.

6. Наочні матеріали: портрет П. Могили, портрет Й. Борецького, портрет І. Потія, портрет Й. Рутського.

Підготовчий етап:

Клас поділяється на дві команди, по 6 гравців у кожній. Команда має мати свою емблему та назву. Команди мають назви: «Знавці історії» та «Мандрівники». Кожна з команд обирає капітана. Також присутні: круп'є (вносить чорний ящик), ведучий (цю роль виконує вчитель) та гравці (5-6 учнів).

Критерії оцінювання:

Оцінка для групи	Кількість фішок
12	5-6
11	3-4
10	менше 3

Якщо команда набирає менше 3 фішок, наприкінці гри їй ставиться два додаткові запитання. В разі правильної відповіді команди на одне питання участь у грі є успішною, зі збереженням третього місця команди у підсумку гри.

**Вчитель оголошує
Правила гри:**

1. Тривалість гри — 40 хвилин;
2. Складається вона з 5 раундів;
3. У грі приймають участь дві команди (по 6 чоловік у кожній команді);
4. Кожній команді, залежно від тематики, задається питання;
5. Час на обговорення — 1 хвилина;
6. Якщо команда може дати відповідь без обдумування, час залишається в її резерві і може бути використаний в разі потреби;
7. Відповідь має бути лаконічною, стислою та по суті;
8. Наполовину вірна відповідь не приймається;
9. Відповідає лише один член команди (бажано, власник ідеї);
10. Правильна відповідь оцінюється фішками (по 1-й за кожну);
11. В загальному результаті оцінюється робота всієї команди.

Вчитель пояснює «Пам'ятку для учня — учасника уроку-гри»:

1. Правила гри є обов'язковими для всіх.
2. Слухай уважно своїх товаришів, не перебивай.

Йов Борецький

Петро Могила

3. Якщо хочеш щось сказати — підіймай руку.
4. Поважай своїх однокласників.
5. Слухай уважно, якщо не зрозумів — запитай вчителя.
6. Якщо твоя думка суперечить думці інших — не обов'язково її нав'язувати.

Хід уроку:

I. Актуалізація опорних знань та мотивація діяльності.

Учні — учасники команд представляють свої команди. Вчитель ознайомлює учнів з правилами гри та пояснює пам'ятки для учня — учасника уроку-гри.

II. Формування умінь та навиків.

Проведення інтелект — шоу «Що? Де? Коли? Хто?»

Перший раунд «Що?»

1. Негативно вплинуло на українське православ'я право великого князя литовського й короля польського призначати єпископів. Як називалося це право? Як польські можновладці зловживали цим правом? («*Подавати хліба польські*».)

2. Польський король не звертав уваги на розголоси в суспільстві щодо унії та вирішив провести об'єднавче зібрання віруючих. Яким терміном необхідно оперувати? (*Церковний собор*.)

Другий раунд: «Де?»

1. 18 жовтня прихильників унії за участю короля й представників Риму зібралися на окремий собор. Де він відбувся? (*У церкві Св. Миколая*). Користуючись інтернет-джерелами, складіть опис цієї пам'ятки архітектури.

2. Король Сигізмунд III підтримав прихильників унії і своїм універсалом затвердив рішення, прийняте ними на соборі. В якому місті було проведено це зібрання? (*У Бересті*). Чому саме це місто було обрано для проведення церковного собору?

Третій раунд: «Чорна скринька»

1. Цей твір Герасима Смотрицького став першою ластівкою полемічної літератури («*Ключ царства небесного*»). Які твори називають полемічними? Чому виник жанр полемічної літератури? Яку роль цей жанр відіграв у політичному та культурному житті України?

2. «*Близько 1589 р. (будучи каштеляном) організував в Бересті братство, схоже до львівського, з руською школою при ньому. Будучи Володимирським та Берестейським єпископом, а потім митрополитом, опікувався розвитком руських шкіл. Був близьким приятелем князя Василя-*

Костянтина Острозького, належав до прихильників створеного за його ініціативою гуртка літераторів і публіцистів, визначний письменник-полеміст. Автор публіцистичних творів, спрямованих на захист унії, зокрема «Унія, або виклад... артикулів до об'єднання» (1596 р.) Назвіть історичного діяча, портрет якого є в чорній скрині. (Іпатій Потій.)

Четвертий раунд: «Коли?»

1. Якого року православні єпископи підготували 33 артикули проекту умов унії? Розкрийте їх зміст. Чому папа римський їх не затвердив? (1595 р.)

2. Назвіть, коли було утворено греко-католицьку церкву в Україні. (1596 р.)

П'ятий раунд: «Хто?»

1. Хто очолив опозицію щодо підписання унії та оголосив єпископів-укладачів «вовками у овечій шкурі»? Складіть історичний портрет. (В.-К. Острозький.)

2. За висловами сучасників, вони були не святителями, а «сквернителами», яких скоріше можна було зустріти у корчмі, ніж у церкві. Про кого йде мова? Охарактеризуйте їхні мотиви щодо церковної унії. (Про єпископів.)

Шостий раунд: «Бліц»

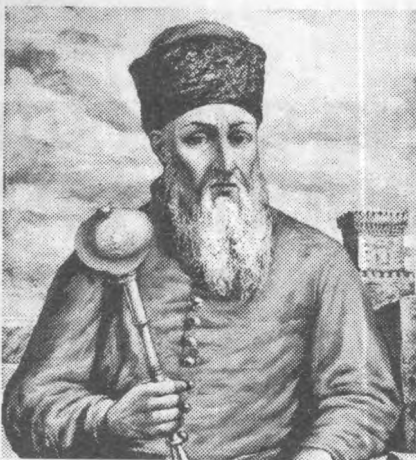
1. У якому році було укладено Берестейську церковну унію? (1596 р.)

2. У якому році українська шляхтанка Єлизавета Гулевич (Галшка Гулавичівна) заповіла православній громаді Києва свої маєтки? (1615 р.)

3. У якому році до Київського братства вступив П. Сагайдачний? (1620 р.)

В.-К. Острозький

Павло Сагайдачний

Герасим Смотрицький

4. Вкажіть роки обіймання І. Потієм греко-католицької митрополічної кафедри? (1599–1613 рр.)

5. Вкажіть роки обіймання Й. Рутським греко-католицької митрополічної кафедри? (1613–1637 рр.)

6. Кого називали «батьком унії»? (І. Потія.)

7. Що таке консисторія? (Церковний судовий орган.)

8. Хто заснував консисторію? (П. Могила.)

9. Як називається підготовлений П. Могилою та його сподвижниками новий православний Катехізис? («Православне ісповідання віри».)

10. Хто об'єднав греко-католицьке чернецтво у Василіанський орден? (Й. Рутський.)

11. Назвіть два великих полемічні твори, написані П. Могилою. («Літопис, або камінь», «Євхаристіон, або Требник».)

12. У якому році був написаний полемічний твір П. Могили «Літопис, або камінь»? (1644 р.)

III. Підведення підсумків уроку.

Вчитель оцінює діяльність учнів під час проведення уроку, аналізує разом з учнями вдалі моменти та прорахунки, учасники уроку отримують відповідні бали за участь.

IV. Подача домашнього завдання:

— Скласти кросворд або ребуси на тему: «Церковне життя в другій половині XVI ст.»

— Ви — польський посол, що присутній на церковному соборі у храмі святого Миколая. Опишіть хід собору. Прокоментуйте його рішення.